

The Journal of Academic Social Science Studies



International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 3, p. 1217-1230, March 2013

ALMANCA ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTAPLARININ ÖNEMİ

*THE SIGNIFICANCE OF THE TEACHERS' GUIDE BOOKS IN GERMAN
LANGUAGE TEACHING*

Yrd. Doç. Dr. Bülent KIRMIZI

Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatı

Alman Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Abstract

German teaching programmes aim to improve four basic skills. In addition to this, these programmes are complete study of giving grammar together with these four skills. The success of these programmes depends on the knowledge of the teacher about foreign language teaching methods, class management, material usage and having good communication skills.

One of the most important problems is that how teachers will give the subject and which materials will be used by them. In this case, teacher guide books are the most helpful items for teachers. In this study, we tried to answer some questions like how often teachers use teacher guide books, whether teacher guide books are needed or not. Description -Survey method was used in this study. This study has been done in 2012-2013 education and teaching year with the teachers in Adana, Ankara, İstanbul and Elazığ. Sampling of this search consists of 85 teachers in Adana, Ankara, İstanbul and Elazığ. In this search, reliability level of measurement questionnaire which is used by applying pre-test has been tried to detect. And alpha reliability coefficient has been found as 0.72. Measurement questionnaire has been applied in 2012 – 2013 education and teaching year and data has been analyzed in SPSS programme.

According to the data which has been obtained from the research, teachers' guide books are used and needed by the teachers. Data which was obtained from the research show that while teacher guide books are useful for most of the teachers, some of the teachers don't like these books and they don't want to use them. Besides, lack of materials is a problem for German lessons.

Key Words: German curriculum, German language teaching, Teacher guide books.

Öz

Almanca dersi öğretim programları dört temel becerinin geliştirilmesini öngören ve bunun yanında gramer öğretimini de temel becerilerle kaynaştırarak vermeyi amaçlayan bir bütünlük arz etmektedir. Programın baştan sona kadar başarıyla yürütülmesi öğretmenin yabancı dil öğretim yöntemlerini, sınıf yönetimini, materyal kullanımını iyi bilmesine ve iletişim becerilerinin iyi olmasına bağlıdır.

Almanca öğretiminde karşılaşılan en önemli sorunlardan birisi de öğretmenlerin konuyu nasıl verecekleri, hangi materyalleri kullanmaları gerektiği vb. konularda yaşanmaktadır. Öğretmen kılavuz kitapları bu noktada öğretmenlerin en önemli yardımcıları olmaktadır. Bu çalışmada Almanca öğretim programlarının uygulanmasında öğretmen kılavuz kitaplarının ne oranda kullanıldığı, ihtiyaç duyulup duyulmadığı gibi sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır. Araştırmada betimleme-survey yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında Adana, Ankara, İstanbul ve Elazığ İlleri'nde görev yapan Almanca öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Adana, Ankara, İstanbul ve Elazığ İl merkezindeki 85 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada ön test uygulanarak kullanılan ölçme aracının güvenilirlik durumu tespit edilmeye çalışılmıştır ve alfa güvenilirlik katsayısı 0.72 olarak bulunmuştur. Ölçme aracı 2012-2013 öğretim yılında uygulanarak veriler SPSS programında çözümlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen verilere göre, öğretmen kılavuz kitapları Almanca öğretmenleri tarafından kullanılmakta ve ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler öğretmenlerin çoğunun kılavuz kitaptan yararlandığını ve kitabı kullandığını gösterirken, bir kısım öğretmenlerin de kitabı beğenmedikleri ve kullanmak istemedikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında İngilizce dersleri için var olan materyal çeşitlerinin Almanca dersleri için olmaması araç-gereç sıkıntısı doğurmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Almanca ders programı, Almanca öğretimi, Öğretmen kılavuz kitapları

Giriş

“Günümüz dünyasında, eğitimin temel amacı; okuyan, anlayan, yorumlayan, bilgi üreten, sorun çözen ve bilimsel düşünen bireyler yetiştirmektir” (Karakaya ve diğ., 2011:2). Öğrencilerin bilgiye ulaşabilme yollarını öğrenmeleri ve bunun yanında karşılaştıkları sorunlarla ilgili farklı çözüm önerileri getirebilmeleri için öğretim programının da bu tür faktörleri gözetmesi gerekmektedir. “Bireylerin bu özellikleri kazanmalarında, öğretmenlerin etkin ve etkileşimli öğrenme ortamlarını tasarlamalarında, öğretim teknolojileri ilkelerine uygun olarak hazırlanmış öğretim materyallerinin kullanımı büyük önem taşımaktadır” (Yanpar ve Yıldırım, 1999:1).

Ders kitapları, öğrencilere milli eğitimin hedefleri doğrultusunda verilmesi gereken bilgi ve becerilerin kazandırılması için okullarda kullanılan öğretim malzemeleridir. “Ders kitapları, eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek üzere öğrencinin öğrenme yaşantılarına kaynaklık eden öğretim materyallerinden biridir” (Yanpar ve Yıldırım: 1999). Kitaplardaki konuların işleme sürecinde öğretmenlerin sıkıntı çekmemeleri için de yine ders kitabına paralel olarak hazırlanan öğretmen kitaplarına da öğretmen kılavuz kitapları denilmektedir. “Ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabıyla birlikte yer alan öğretmen kılavuz kitabı ilgili öğretim programlarında yer alan kazanım ve açıklamalar doğrultusunda dersin öğrenilmesini kolaylaştıracak ve öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesine yardımcı olacak çeşitli örnek, alıştırma, okuma kaynakları ve diğer etkinlikleri kapsayan, öğretmenlerin yararlanması için hazırlanan eserdir (MEB, 2004). Gelenekçi ve öğretmen merkezli öğretim anlayışının yerini alan öğretim materyallerinin kullanıldığı öğrenci merkezli öğretim yöntemleri, programın mükemmel işlemesi bakımından kılavuz kitaplarını zorunlu kılmaktadır. Tebliğler Dergisinin 2004 tarihli sayısında yer alan kılavuz kitap tanımı da bu görüşü destekler niteliktedir: “İlgili öğretim programlarında yer alan hedef ve açıklamalar doğrultusunda ders kitabının daha etkili kullanımını sağlayacak çeşitli örnek, alıştırma, işlenen ülkelerle ilgili internet adresleri, okuma kaynakları ve diğer etkinlikleri kapsayan öğretmenlerin yararlanması için hazırlanan basılı eser” (Tebliğler Dergisi, 2006, Sayı 2559).

Öğretmen kılavuz kitapları diğer derslerde olduğu gibi yabancı dil derslerine de bir düzen getirmektedir ve kullanılacak ders materyallerinden yöntemlere kadar öğretmene rehberlik etmektedir. “Öğretmen kılavuz kitabı öğretmenin konuları nasıl sunacağına, öğrencilerde bilgi, beceri ve fikirlerin birbiriyle ilişkisinin nasıl kurulacağına ve öğrencilerin öğrenme süreçlerinin hangi aktivitelerle değerlendirileceğine ilişkin öğretmene rehberlik etmektedir” (Köseoğlu ve diğ., 2003).

Öğretimde materyal kullanımı, ders içi motivasyonu artıran en önemli faktörlerin başında gelmekte ve sınıfta öğrenciyi aktif hale getirmektedir. “Eğitimde materyal kullanımı, algılama ve öğrenmeyi kolaylaştırır, ilgi uyandırır, sınıfa canlılık getirir. Öğrenmede, zamanı kısaltır, bilgiyi pekiştirir ve kalıcılığa yardım eder.

Öğrencilerin konuya katılımlarını sağlar, okuma ve araştırma arzusu uyandırır” (Aslan ve Doğdu, 1993:40). Diğer bir kaynakta da Yılmaz (2011:34) araç-gereç kullanımının önemini şu biçimde dile getirmektedir: “Hedef dille ilgili materyallerin çokluğu amaç dili öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır”. Öğretmen kılavuz kitapları da ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı, bilgisayar gibi öğretim araç gereçleri arasında yer almaktadır ve konu anlatımının ardından konunun iyi anlaşılıp anlaşılmadığını test eden soruların da hazır bulunması öğretmene büyük kolaylık sağlamaktadır. “Öğretmen kılavuz kitaplarının özellikle genel önerilere, yöntem önerilerine, uyarılara, problem çözümlerine, sınıf içi uygulamalara ve etkinliklere yer vermesi ve bu uygulamaların nasıl yapılacağına ilişkin yönlendirici olması gerekmektedir” (Ceyhan ve Yiğit, 2003:58).

Alan yazın incelendiğinde farklı branşlarda yapılmış çalışmalar olduğu görülmeye rağmen, Almanca ya da diğer yabancı dil alanları ile ilgili öğretmen kılavuz kitaplarını konu alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan çalışmalar daha çok öğretmen kılavuz kitaplarının niteliği, önemi ve kullanımı üzerine yoğunlaşmaktadır. Karakaya ve arkadaşlarının (2011) 2006-2007 eğitim-öğretim yılında, ilköğretim okullarında görev yapan 451 beden eğitimi öğretmeni ile yaptığı çalışmada sınıf mevcutlarının fazla olması, okulların sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapılarından dolayı kitapta belirtilen etkinlikleri yeterince uygulayamadıkları ve öğretmenlerin ders sırasında kılavuz kitaba bağlı kalmadan eski sisteme göre ders işledikleri tespit edilmiştir.

Ayvacı ve Çoruhlu'nun fen ve teknoloji öğretmenlerinin 7. sınıf fen ve teknoloji öğretmen kılavuz kitabı ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmalarında; öğretmenlerin kılavuz kitabı dil anlatım, etkinlik ve ek etkinliklere yer verme yönünden beğendikleri, ölçme ve değerlendirme yönünden ise çeşitli açılardan eleştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Göçer (2011)'in yaptığı çalışmada öğretmenlerin, öğrenme ve öğretme sürecinde kılavuz kitaplara ne amaçla ve ne sıklıkla başvurduğu, kılavuz kitaplarına ihtiyaç duyup-duymadığı, kılavuz kitaplarının öğretmenin yaratıcılığını körelttiği yolundaki görüşe katılıp katılmadıkları vb. durumların belirlenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenler, kılavuz kitaplarını çok sık kullanmamaktadırlar. Kılavuz kitapların mevcut içeriği, öğretmenlerin yaratıcılığını köreltmekte ve onları hazırcılığa itmektir.

Şahin'in 2007-2008 eğitim-öğretim yılında ilköğretim 1. sınıfı okutan 62 öğretmenle yaptığı çalışmada, öğretmen kılavuz kitaplarının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi istenmiştir. Çalışmanın sonucuna göre öğretmenlerin kılavuz kitaplarla ilgili olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Kılıç (2009) 2001-2002 öğretim yılında yaptığı çalışmasında ilköğretim birinci kademe derslerinde, ders kitabı kullanım sırasında öğretmen kılavuzlarına duyulan ihtiyaç ve bu kılavuzların içeriklerinde neler bulunması gerektiğini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonunda öğretmen kılavuzuna ihtiyaç duyulan dersler sırasıyla; Fen Bilgisi, Türkçe, Matematik, Bütün Dersler, Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi, Müzik, Yabancı Dil, Din Kültürü dersleri olduğu görülmüştür.

Problem

Öğretmen kılavuz kitapları genel olarak şu bölümlerden oluşmaktadır:

- Konuyla ilgili içerik bilgisi,
- Sözlük bilgisi,
- Konunun okuma, yazma, anlama ve konuşma ile ilgili olan kısımlarının belirtilmesi,
- Konuda geçen gramer yapılarının açıklandığı bölüm,
- Konunun işlenmesinde kullanılabilir materyal bilgisi,
- Konunun öğretilmesinde izlenmesi gereken yol ve kullanılacak yöntemler,
- Öğrencilere hangi soruların yöneltilebileceği,
- Verilebilecek ev ödevlerine dair bilgiler,
- Değerlendirme sorularından örnekler.

Öğretmen kılavuz kitaplarında gramer öğretiminin dört temel beceri ile birlikte öğretilmesi amaçlanmaktadır. Salt bir gramer öğretimi Almanca öğretimi değil, Almanca dilbilgisi öğretimi olacağından, öğrencilerin dili aktif bir şekilde kullanmalarına yetmeyecektir.

Araştırmanın Amacı

1. Öğretmenlerin, Almanca (yabancı dil) öğretim yöntemlerinin konulara göre uygulama ve örneklerle anlatıldığı yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Öğretmenlerin, işledikleri konu ve alan bilgisini destekleyecek yardımcı materyallerin bulunması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğretmenin, dört temel becerinin geliştirilmesi için kullanılabilir teknolojik araç-gereçlerin olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Öğretmenlerin, konu anlatımları ve ders içi uygulamalar için zamanlamayı belirten yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Öğretmenlerin, öğrencilerde Almancaya karşı gelişen olumlu-olumsuz davranış biçimlerini saptamak için, hangi ölçme aracının, nasıl uygulanacağı

konusunda bilgiler sunan yardımcı kaynakların olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

6. Öğretmenlerin, hedef dilin kültürel unsurlarını çok yönlü gösteren yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

7. Öğretmenlerin, gramer konularının öğretiminde kullanabileceği ve konularla ilgili alıştırmaların yer aldığı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmada betimleme-survey yöntemi kullanılmıştır. “Betimleme, bütün bilim kollarında ilk aşamayı oluşturur; amacı araştırma konusu olguları ve bu olgular arasındaki ilişkileri saptama, sınıflama ve kaydetmedir (Yıldırım, 2000:56). Anketin son bölümünde yer alan 2 adet açık uçlu maddenin yorumlanmasında tematik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bunun için öğretmenlerin verdikleri cevaplar okunarak çetele tutulmuş ve aynı ya da benzer olanlar belli maddeler halinde tabloya işlenmiştir. Bu maddelerin yorumları tabloların altında yer almaktadır.

Araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında Adana, Ankara, İstanbul ve Elazığ İlleri’nde görev yapan Almanca öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Adana, Ankara, İstanbul ve Elazığ İl merkezindeki 85 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada ön test uygulanarak kullanılan ölçme aracının güvenilirlik durumu tespit edilmeye çalışılmıştır ve alfa güvenilirlik katsayısı 0.72 olarak bulunmuştur. Ölçme aracı 2012-2013 öğretim yılında uygulanarak veriler SPSS programında çözümlenmiştir.

2. Bulgular

Bu bölümde, çalışmanın sonucunda elde edilen demografik bilgilerin frekans ve yüzdelik dağılımları hesaplanarak, istatistiksel karşılaştırmalar tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo 1. Örneklemin cinsiyetine göre genel dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	33	38.8
Kadın	52	61.2
Toplam	85	100.0

Örneklem grubunun % 38.8 ini erkek, % 61.2 sini kadın öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2. Örneklemin yaşlarına göre genel dağılımı

Yaş	f	%
21-30 yaş	7	8.2
31-40 yaş	45	52.9
41-50 yaş	19	22.4
51 ve üzeri	14	16.5
Toplam	85	100.0

Çalışmaya katılan Almanca öğretmenlerinin yaş dağılımına bakıldığında % 8.2 sinin 21-30 yaş aralığında, % 52.9 unun 31-40 yaş aralığında, % 22.4 ünün 41-50 yaş grubunda, % 16.5 inin ise 51 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı tespit edilmiştir. Tablo 2’de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu orta yaş üstü grupta yer almaktadır. Bunun en önemli nedeni son yıllarda Almanca öğretmenliği alanına Milli Eğitim Bakanlığı tarafından atama yapılmamasıdır. Tabloda 21-30 yaş grubunda yer alan 7 öğretmen özel okullarda Almanca öğretmenliği yapmaktadır. 31-40 yaş grubunda bulunan 45 öğretmenin bir kısmı da meslek hayatına sınıf öğretmeni olarak başlamış ancak daha sonra Anadolu Lisesi sınavlarına girerek Almanca öğretmenliğine geçmiştir. Almanca öğretmenlerinin mevcut profillerine bakılarak, kılavuz kitap kullanımının şart olduğu söylenebilir. “Kılavuz kitaplar, öğretmenin yapacağı etkinlikleri, bunların sırasını, nasıl yapılacağını göstererek daha kısa zamanda öğrenciye rehberlik edilmesini kolaylaştırır” (Erdoğan, 2007:164).

Tablo 3. Örneklemin eğitim durumlarına göre dağılımı

Eğitim Durumu	f	%
Lisans	83	97.6
Lisansüstü	2	2.4
Toplam	85	100.0

Tablo 4. Örneklemin mesleki deneyimlerine göre genel dağılımı

Mesleki Deneyim	f	%
0-5 yıl	4	4.7
6-10 yıl	4	4.7
11-15 yıl	32	37.6
16-20 yıl	17	20
21 ve üzeri	28	33
Toplam	85	100.0

Araştırmaya katılanların % 4.7 oranında 0-5 yıl, % 4.7 oranında 6-10 yıl, % 37.6'sının 11-15 yıl, % 20 sinin 16-20 yıl ve % 33 oranında ise 21 ve üzeri yıl mesleki tecrübelerinin olduğu belirlenmiştir.

2.1. Öğretmenlerin, Almanca (yabancı dil) Öğretim Yöntemlerinin Konulara Göre Uygulama ve Örneklerle Anlatıldığı Yardımcı Materyallerin Olması Gerektiğine Dair Görüşleri

Tablo 5. Öğretmenlerin, Almanca (yabancı dil) Öğretim Yöntemlerinin Konulara Göre Uygulama ve Örneklerle Anlatıldığı Yardımcı Materyallerin Olması Gerektiğine Dair Görüşleri

	Hiç Katılmıyorm		Katılmıyorm		Kararsızım		Katılıyorm		Tamamen Katılıyorm		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	8	9.4	5	5.9	-	-	43	50.6	29	34.1	85	100.0

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin % 50.6'sı katılıyorum seçeneğini, % 34.1'i de tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Araştırmaya katılanların % 84.7'si yardımcı materyallerin olması gerektiği yönünde olumlu görüş belirtirken söz materyallerin olması gerektiğine katılmayan öğretmenlerin oranı ise % 15.3 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların daha çok tecrübeli öğretmenlerden oluştuğu düşünülürse yardımcı materyallerin Almanca derslerinde kullanımının gerekli olduğu sonucu çıkarılabilir. Materyal kullanımı dil öğretiminde olmazsa olmazlardanır. Aygün (1999) sözcük öğretimi ile ilgili konuya şu biçimde değinmektedir: "Ortalama 200 sözcük kartı hazırlayan öğrenci, okuduğunu rahatlıkla anlayacak, karşılaştığı durumlarda kendini rahatlıkla ifade edebilecektir. Ayrıca bu şekilde öğrenilen sözcükler kolayca hatırlanır, hatta unutulmazlar" (Aygün, 1999:10).

2.2. Öğretmenlerin, işledikleri konu ve alan bilgisini destekleyecek yardımcı materyallerin bulunması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 6. Öğretmenlerin, işledikleri konu ve alan bilgisini destekleyecek yardımcı materyallerin bulunması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyorm		Katılmıyorm		Kararsızım		Katılıyorm		Tamamen Katılıyorm		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	6	7.1	2	2.4	-	-	56	65.9	21	24.7	85	100.0

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılanların sadece % 9.4'ü söz konusu yardımcı materyallerin gerekli olduğuna inanmazken, % 90.6 oranında Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum seçenekleri işaretlenmiştir.

2.3. Öğretmenin, dört temel becerinin geliştirilmesi için kullanılabilir teknolojik araç-gereçlerin olması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 7. Öğretmenin, dört temel becerinin geliştirilmesi için kullanılabilir teknolojik araç-gereçlerin olması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	14	16.5	7	8.2	5	5.9	51	60	8	9.4	85	100.

Ankete katılan öğretmenlerin % 69.4'ü teknolojik araç ve gereçlerin olması gerektiğine dair görüş bildirirken, % 24.7 oranında ise buna gerek olmadığı görüşünü savunmaktadır. Bunun yanında kararsız kalan katılımcıların oranı ise % 5.9 düzeyindedir. Dört temel becerinin geliştirilmesi için kullanılabilir materyal ayrılması gereken süreler farklı olabilir, ancak her beceri için zaman ayrılmalı her biri önemsenmelidir. Yabancı dil öğretimi ne sadece konuşmaktan ne de yazmaktan ya da okumaktan ibarettir. "İnsan, öğrendiği dili aynı zamanda yazarak da kullanmak ister. Dolayısıyla gerek ders kitaplarında, gerek ders ortamında bu etkinliğe de gereken önem verilmeli ve öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesine de çalışılmalıdır" (Aygün, 1997:15).

2.4. Öğretmenlerin, konu anlatımları ve ders içi uygulamalar için zamanlamayı belirten yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 8. Öğretmenlerin, konu anlatımları ve ders içi uygulamalar için ne kadar süre ayırmaları gerektiğini belirten yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	15	17.6	9	10.6	21	24.7	16	18.8	24	28.3	85	100.

Öğretmenlerin % 47.1'i bu görüşü desteklerken, % 24.7'si kararsız olduklarını ve %28.2'si de katılmadıklarını belirtmişlerdir.

2.5. Öğretmenlerin, öğrencilerde Almancaya karşı gelişen olumlu-olumsuz davranış biçimlerini saptamak için, hangi ölçme aracının, nasıl uygulanacağı konusunda bilgiler sunan yardımcı kaynakların olması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 9. Öğretmenlerin, öğrencilerde Almancaya karşı gelişen olumlu-olumsuz davranış biçimlerini saptamak için, hangi ölçme aracının, nasıl uygulanacağı konusunda bilgiler sunan yardımcı kaynakların olması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyoru m		Katılmıyoru m		Kararsız m		Katılıyor m		Tamamen Katılıyor m		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	2	2.4	10	11.7	16	18.8	20	23.5	37	43.6	8	100.0

Bu maddede yer alan görüşe katılan öğretmenlerin oranı %67.1 düzeyinde, katılmayanların oranı ise %14.1 seviyesinde tespit edilmiştir. Dikkat çeken nokta ise kararsızların % 18.8 düzeyinde olmasıdır, çünkü Almanca derslerinde yaşanan en önemli sıkıntı aslında öğrencilerin ikinci bir yabancı dile karşı besledikleri önyargılardır. Bunu tespit etmek ve ona göre bir strateji belirlemek öğrencilerin Almancaya karşı ilgisini artıracığı için konuyla ilgili yardımcı kaynakların olması son derece önem arz etmektedir.

2.6. Öğretmenlerin, hedef dilin kültürel unsurlarını çok yönlü gösteren yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 10. Öğretmenlerin, hedef dilin kültürel unsurlarını çok yönlü gösteren yardımcı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyoru m		Katılmıyoru m		Kararsız m		Katılıyor m		Tamamen Katılıyor m		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	10	11.7	9	10.6	-	-	22	25.9	44	51.8	8	100.0

Almanca derslerinde kültürel öğeleri ön plana çıkaran materyallerin olması gerektiğine dair görüş bildiren öğretmenlerin oranı % 77.6, aksi görüş bildirenlerin oranı ise % 22.4 olarak belirlenmiştir.

2.7. Öğretmenlerin, gramer konularının öğretiminde kullanabileceği ve konularla ilgili alıştırmaların yer aldığı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

Tablo 11. Öğretmenlerin, gramer konularının öğretiminde kullanabileceği ve konularla ilgili alıştırmaların yer aldığı materyallerin olması gerektiğine dair görüşleri

	Hiç Katılmıyoru m		Katılmıyoru m		Kararsızu m		Katılıyoru m		Tamamen Katılıyoru m		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Toplam	6	7.1	5	5.9	-	-	13	15.3	61	71.7	85	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 87.1'i gramer öğretiminde kullanılacak materyallerin bulunmasını olumlu karşılarken, % 12.9'u bu tür materyallerin okullarda bulunmasının gereksiz olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

2.8. Öğretmenlerin Almanca dersi kılavuz kitabına karşı olumlu görüşlerinin dağılımı.

Aşağıda yer alan Tablo 12'de araştırmaya katılan Almanca öğretmenlerinin "Kılavuz Kitap" ile ilgili olumlu düşüncelerinin dağılımına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde toplam 64 öğretmenin olumlu görüş bildirdiği görülmektedir. Bunlardan 15'i (% 17.6) kılavuz kitabın sınıf ortamında uygulanabilecek çeşitli aktivitelere yer vermesini olumlu bulurken, 13'ü (% 15.3) de ders işlenişinde kullanılacak yöntemlerin yer almasını olumlu bulmaktadır. Bunun yanında sadece 2 öğretmen (% 2.4) proje konusunda fikir vermesi nedeniyle kılavuz kitaplarıyla ilgili olumlu görüş belirtmiştir.

Tablo 12. Örneklem grubunun Almanca dersi öğretmen kılavuz kitabına karşı olumlu görüşlerinin dağılımı

Görüşler	n
Konularla ilgili öğrenciyi yönlendirici sorularla dersin işlenişinde öğrenciyi aktif kılma sürecinde yardımcı oluyor	7
Dersin verimliliğini ölçebileceğimiz tekniklerin olması işimizi kolaylaştırıyor	11
Dikkat çekici açıklamalar yer alıyor	5
Dersin işlenişinde kullanabileceğimiz yöntemleri veriyor	13
Sınıfta uygulanabilecek çeşitli aktiviteler anlatılıyor	15
Proje fikirleri veriyor	2

Öğrenci çalışma kitaplarına paralel olması, sınıf çalışmalarını yapmamızı kolaylaştırıyor	11
Toplam	64

2.9. Öğretmenlerin Almanca dersi kılavuz kitabına karşı olumsuz görüşlerinin dağılımı.

Aşağıda yer alan Tablo 13’de araştırmaya katılan Almanca öğretmenlerinin “Kılavuz Kitap” ile ilgili olumsuz düşüncelerinin dağılımına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin 37’sinin (% 43.5) kılavuz kitapla ilgili olumsuz görüş belirttiği tespit edilmiştir. Rakamlara bakıldığında ise Alman kültürünü tanıtıcı fazla unsurun olmadığı şekilde görüş bildiren 18 öğretmen (% 21.2) olduğu görülmektedir. 2 (% 2.4) öğretmen de kitapta çok fazla görsel unsurlara yer verildiğini dile getirmiştir. Görsel unsurlar doğru kullanıldığında çok fazla yarar sağlamaktadır. “Araştırmalar, resimlerle öğrenmenin 9 yaş ve üzeri çocukların önceki bilgileri hatırlamalarına olumlu etki yaptığını göstermektedir” (Ülgen, 2004:56).

Tablo 13. Örneklem grubunun Almanca dersi öğretmen kılavuz kitabına karşı olumsuz görüşlerinin dağılımı

Görüşler	n
Çok fazla zaman alıyor	9
Fazla ayrıntılı	3
Alman kültürünü tanıtıcı fazla unsur yok	18
Çok fazla görsel unsur var	2
Daha çok gramer öğretime yönlendiriyor	5
Toplam	37

Sonuçlar ve Öneriler

Almanca son yıllarda Türkiye’de hak ettiği ilgiyi görmeye başlamış, okullarda ve kurslarda Almancaya karşı olan talep artmıştır. Dünyada ikinci bilim dili olarak kabul gören Almanca aynı zamanda Türkiye’nin Almanya ile yıllardır sürdürdüğü iyi niyet ilişkileri çerçevesinde oluşan ticari hareketlilik de serbest piyasada Almanca bilen eleman ihtiyacını arttırmıştır. Bu durumda Türkiye’de Almancanın öğretilmesi, öğretilmesinde yaşanan sorunlara çözüm arayışları getirmek ve sadece gramer değil aynı zamanda dört temel becerinin kazandırılması için de neler yapılabileceği araştırılmalıdır. Çalışma konusu olan öğretmen kılavuz kitapları, Almanca derslerinin daha verimli ve amaca yönelik işlenmesini sağlayan öğretmenin en önemli yardımcılarında birisidir. Araştırmadan elde edilen veriler öğretmenlerin çoğunun kılavuz kitaptan yararlandığını ve kitabı kullandığını gösterirken, bir kısım

öğretmenlerin de kitabı beğenmedikleri ve kullanmak istemedikleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular da göz önüne alınarak aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Kılavuz kitap, öğretmenleri sadece gramere yönlendirmemeli, gramer öğretimini dört temel beceri ile eşzamanlı verebilecek bir yapıda olmalıdır,
- Günümüz insanının ilgi ve zevklerine göre revize edilmelidir,
- Kitapta yer alan metinler Alman halkı ile Türk insanının günlük yaşam biçimi karşılaştırmalı verilmeli, öğrenciye iki kültür arasında karşılaştırma yapma imkanı tanınmalıdır,
- Bir yabancı dilin öğrenimi ve öğretimi için haftada 2 ders saati son derece yetersiz kalmaktadır. İmkanlar ölçüsünde ders saati artırılmalıdır,
- Almanca öğretmenleri genelde orta yaş üstü kişilerden oluşmaktadır. Bir alışkanlık gereği eski yöntem ve öğretme alışkanlıklarını sürdürmekte ve geleneksel öğretim anlayışını devam ettirmektedirler. Bu nedenden dolayı Almanca öğretmenlerine yönelik öğretim yöntemlerini ve araç-gereç kullanımını konu alan hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir,
- Kılavuz kitabın yapılandırılması sürecinde öğretmenlerle mutlaka ikili görüşmeler yapılmalı ve bunun yanında anket çalışmaları yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- ASLAN, Z. & DOĞDU, S. (1993). Eğitim Teknolojisi Uygulamaları ve Eğitim Araç-gereçleri. Ankara: Tekişik Ofset.
- AYGÜN, M. (1997). Yabancı Dil Dersinde Yazma Becerisinin Geliştirilmesi. Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi, Sayı. 57, 15-22.
- AYGÜN, M. (1999). Yabancı Dil Dersinde Sözcük Öğretimi ve Sözcük Dağarcığını Geliştirme Teknikleri. Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi, Sayı: 78, 5-16.
- AYVACI, H. Ş. & ÇORUHLU, T. Ş. (2011). İlköğretim 7. Sınıf Fen ve Teknoloji Öğretmen Kılavuz Kitabının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, 13:1, 25-37.
- CEYHAN, E. & YİĞİT, B. (2003). Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ERDOĞAN, T. (2007). İlköğretim 3. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabının Yapılandırma Yaklaşımına Uygunluğu. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (14), 163-172.

- GÖÇER, A. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitaplarının İşlevselliğinin Belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4:16, 154-164.
- KARAKAYA, Y. E. & DEVECİOĞLU, S. & ÇOBAN, B. & KARADEMİR, T. (2011). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri Doğrultusunda Beden Eğitimi Dersi Kılavuz Kitabının Değerlendirilmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt-Sayı: 13-1.
- KILIÇ, A. (2009). İlköğretim Birinci Kademe Derslerinde Öğretmen Kılavuzuna Duyulan İhtiyaç ve İçeriği. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 21: 295-309.
- KÖSEOĞLU, F. & ATASOY, B. & KAVAK, N. & AKKUŞ, H. & BUDAK, E. & TÜMAY, H. & KADAYIFÇI, H. & TAŞDELEN, U. (2003). Yapılandırmacı Öğrenme Ortamı İçin Bir Fen Dersi Kitabı Nasıl Olmalı? Ankara: Asıl Yayın Dağıtım.
- MEB, (2004). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı ilköğretim Okullarında Okutulacak Ders Kitaplarının Yarışma Yoluyla Hazırlanmasına İlişkin Şartname. <http://ttkb.meb.gov.tr>. 21.07.2008.
- ŞAHİN, A. (2008). İlköğretim Birinci Sınıf Türkçe Ders Kitabı, Öğrenci Çalışma Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9:3, 133-146.
- Tebliğler Dergisi, 2006, Sayı, 2559 <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/pdf/2559.pdf>
- ÜLGEN, G. (2004). Kavram Geliştirme (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- YANPAR, Ş. T. & YILDIRIM, S. (1999). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. Ankara: Anı Yayıncılık.
- YILDIRIM, C. (2000). Bilim Felsefesi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- YILMAZ, H. (2011). Zum Einsatz von Zeitungsnachrichten und -meldungen für kommunikative Leserverstehensübungen. *Contemporary Online Language Education Journal*, 2 (1), 33-44.